



# DIVADLO

## DIVADLO PETRA BEZRUČE



JANUSZ GLOWACKI

ANTIGONA

V NOVÉM YORKU

PŘÍBĚH ANTIGONY PATŘÍ K TĚM NEJSTARŠÍM LITERÁRNÍM PAMÁTKÁM, KTERÉ SE NA NAŠÍ PLANETĚ OBJEVILY. JDE O STARÝ MYTOLOGICKÝ NÁMĚT, KTERÝ ZPRACOVAL STAROŘECKÝ BÁSNÍK, PŘEDSTAVITEL KLASICKÉ TRAGEDIE - SOFOKLÉS (ASI 496-406 PŘED N.L.). PŘÍPOMEŇME SI ALESPŇ STRUČNĚ, OČ V TOMTO DRAMATU JDE:

VÁLKA "SEDMI PROTI THÉBÁM", T.J. VÁLKA MEZI OIDIPOVÝMI SYNY POLYNEIKEM A ETEOKLEM, SKONČILA VZÁJEMNOU SMRTÍ OBOU BRATŘÍ. JEJICH NÁSTUPCE A STRÝC KREON DÁ ETEOKLA JAKO OBHÁJCE VLASTI POHRBÍT SE VŠEMI POCTAMI, POD TRESTEM SMRTI VŠAK ZAKÁŽE UČINIT TOTÉŽ S TĚLEM VLASTIZRÁDCE POLYNEIKA. AVŠAK ANTIGONA, SESTRA OBOU MRTVÝCH, TOHOTO NAŘÍZENÍ NEDBÁ, PROTOŽE HO POVAŽUJE ZA ODPORUJÍCÍ ZÁKONŮM BOŽÍM. NEDBÁ ANI DOMLUV SVÉ MÍRNĚJŠÍ SESTRY ISMÉNY, POSYPE POHOZENÉ TĚLO BRATRA PRSTÍ A VYKONÁ PŘÍSLUŠNÉ OBŘADY. JE PŘI TOM CHYCENA A KREON, ROZHORLENÝ PŘI VÝSLECHU JEJÍ ZPUPNOSTÍ, ROZHODNE, ŽE BUDE ZAŽIVA UZAVŘENA VE SKALNÍ HROBCE. KREONA MARNĚ PROSÍ O ROZVAHU NÁČELNÍK SBORU I VLASTNÍ SYN, ANTIGONIN SNOUBENEC HAIMON. TEPRVE VÝSTRAHA VĚŠTCE TEIRESIA JEJ PŘESVĚDČÍ, ABY ODVOLAL ZÁKAZ POLYNEIKOVA POHŘBU A SPĚCHAL ZAZDĚNOU ANTIGONU OSVOBODIT. JE VŠAK JIŽ POZDĚ A POSLOVĚ PŘINÁŠEJÍ KRUTÉ ZPRÁVY: ANTIGONA SE OBĚSILA, ZOUFALÝ HAIMON SE POKUSIL NAPADNOUT SVĚHO OTCE, A KDYŽ SE MU TO NEPODAŘILO, PROKLÁL SE MEČEM, SEBEVRAŽDU SPÁCHALA I JEHO MATKA EURYDIKA - KREON JE ZCELA ZDRČEN.

KREON TAK TEDA VĚZ, ŽE ORLÍŠ NEPODDAJNÝ DUCH SE NEJSPIŠ ZHRŮTÍ: SEBETVRDŠÍ ŽELEZO, KDYŽ VYTÁHNEŠ JE ROZŽHAVENĚ Z PLAMENE, SE ROZSTRÍKUJE, PRASKÁ, LÁME NA KUSY; DIVOKÉ KONĚ TENKOU UZDOU POKROTÍŠ; A PŘÁVĚ TAK SI NECHCI ANI PŘEDSTAVIT, ŽE BY SE OTROK NĚKDY VZEPJAL NAD PÁNA. - TA UŽ SE JEDNOU PROTI KRÁLI VZBOURILA, KDYŽ PŘEKROČILA ZÁKAZ, JEJŽ JSEM DAL; A DRUHÁ VZPOURA, KDYŽ UŽ SPÁCHALA TEN ČIN: ŽE SE SVÝM ČINEM VYCHLOUBÁ, MNĚ NA POSMĚCH. TO UČINILA ŽENA! JÁ BYCH NEBYL MUŽ, KDYBCH JI NECHAL, ABY PROSADILA SVOU. NE, TŘEBAS JE MÉ RODNÉ SESTRY DÍTĚTEM A V CELÉM RODU MÉMU SRDCI NEJBLIŽŠÍ, AŽ VÍ, ŽE NEMINE JI NEJHROZNĚJŠÍ TREST!

ANTIGONA CHCEŠ JEŠTĚ NĚCO HORŠÍHO NEŽ MOJÍ SMRT?

KREON NIC JINÉHO; V TOM VIDÍM DOSTATEČNÝ CÍL.

ANTIGONA PROČ TEDY JEŠTĚ VÁHÁŠ? JAKO MĚ TVÁ ŘEČ SE NELÍBÍ A NIKDY LÍBIT NEBUDE, TAK TEBE ZASE DRÁŽDÍ KAŽDÉ SLOVO MÉ. A PŘESTO NENÍ PRO MNE SLÁVY SLAVNĚJŠÍ NEŽ TO, ŽE BRATRA JSEM SVOU RUKOU POHRBILA. TI VŠICHNI ZDE TO DOZAJISTA SCHVALUJÍ, JEN KDYBY ÚSTA NEBÁLI SE OTEVŘÍT. BA, JE TO ASI PŘÍJEMNĚ BÝT VLADÁŘEM A ŘÍKAT NEBO DĚLAT, CO HO NAPADNE.

KREON TAK VIDÍŠ VĚCI ZE VŠECH THÉBANŮ JEN TY.

ANTIGONA VŠICHNI TO VIDÍ, JENŽE STRACHY SEHNOU HRBET.

KREON A NESTYDÍŠ SE VEDLE NICH TAK SAMA STÁT?

ANTIGONA STYDĚT SE, JÁ, ŽE UCTÍVÁM SVOU RODNOU KREV?

KREON TEN DRUHÝ V SOBĚ NEMĚL TVOJI RODNOU KREV?

ANTIGONA JSOU OBA Z JEDNĚCH RODIČŮ, TAK JAKO JÁ.

KREON JEDNOHO CTÍŠ, A DRUHÉHO TÍM URÁŽÍŠ.

ANTIGONA TEN PADLÝ O TOM JISTĚ TAKTO NESOUDÍ.

KREON KDYŽ HO CTÍŠ STEJNĚ JAKO TOHO ZLOČINCE?

ANTIGONA NEPADL OTROK, NÝBRŽ BRATR ZAHYNUL.

KREON NEPŘÍTEL VLASTI! DRUHÝ JEJÍ OBRÁNCE!

ANTIGONA NICMĚNĚ SMRT MÁ STEJNÁ PRAVA TU I TAM.

KREON NEPLATÍ TATÁŽ MÍRA PRO DOBRÉ I ZLÉ.

ANTIGONA A VÍŠ, ZDA TVOJE MÍRY PLATÍ V PODSVĚTÍ?

KREON KDO NEPŘÍTEL, I MRTEV JE MI ODPORNÝ.

ANTIGONA NE PRO NENÁVIST, JÁ JEN PRO LÁSKU CHCI ŽÍT!

ÚRYVEK ZE SOFOKLOVY ANTIGONY V PŘEKLADU VÁCLAVA RENČE

**PŘEKLAD: VLASTA DVOŘÁČKOVÁ**  
**REŽIE: JOSEF JANÍK**  
**VÝPRAVA: MARTA ROSZKOPFOVÁ**  
**SCÉNICKÁ HUDBA: MILAN BÁCHOREK J. H.**  
**DRAMATURG: JIŘÍ JANKŮ**

**SPOLEČENSKÝM PATRONEM**  
**PREMIERY JE GENERÁLNÍ**  
**KONZUL PR**  
**JERZY KRONHOLD**

**PREMIERA: PÁTEK 21. 10. 1994**  
**V 19,00 HODIN**



NOVOU POSILOU NAŠEHO DIVADLA SE OD SEZÓNY 1994/1995 STALA ALENA SASÍNOVÁ-POLARCZYK, KTERÁ V INSCENACI ANTIGONY V NEW YORKU HRAJE ROLI ANITY. ABY SE VÁM TROCHU BLÍŽE PŘEDSTAVILA, POPROSILI JSME JI O ODPOVĚĎ NA NĚKOLIK OTÁZEK.

**KTERÝMI DIVADLY VEDLA VAŠE DOSAVADNÍ HERECKÁ CESTA?**

HERECTVÍ JSEM VYSTUDOVALA NA OSTRAVSKÉ KONZERVATOŘI A PAK JSEM V LETECH 1978 - 1991 PŮSOBILA V DIVADLE V ČESKÉM TĚŠÍNĚ. POSLEDNÍ TŘI SEZÓNY JSEM BYLA V ANGAŽMÁ VE STÁTNÍM DIVADLE V OSTRAVĚ.

**KTERÉ ROLE Z VAŠÍ DOSAVADNÍ KARIÉRY JSTE MĚLA NEJRADĚJI?**

TĚCH PĚKNÝCH ROLÍ BYLA SPOUSTA A KDYBYCH JE MĚLA VYJMENOVÁVAT, BYLO BY TO NESPRAVEDLIVÉ, PROTOŽE BYCH NA NĚKTERÉ URČITĚ ZAPOMNĚLA. SNAD TO BYLA SOŇA V SIMONOVĚ HŘE KAŽDÝ MÁ

**ANITA ..... ALENA SASÍNOVÁ-POLARCZYK**  
**POLICISTA ..... KOSTAS ZERDALOGLU**  
**SAŠA ..... VÍTEŽSLAV KRYŠKE**  
**BLEŠKA ..... JAN MAZÁK**  
**JOHN ..... JAN BARTÁK J.H.**

**INSPICE: VĚRA KRYŠKOVÁ**  
**NÁPOVĚDA: JIŘINA ČÍŽKOVÁ**

TÉMA ANTIGONY JE NATOLIK INSPIRATIVNÍ, ŽE SE JEJ UJALA OD DOB SOFOKLOVÝCH CELÁ ŘADA DALŠÍCH AUTORŮ. ZA VŠECHNY JMENUJME ALESPŇ SENECU, J. DE ROTROU, J. RACINA, W. HASENCLEVERA, J. COCTEAU, L. STOJANOVA A A. MALISZEWSKÉHO. V DOBĚ PO DRUHÉ SVĚTOVÉ VÁLCE VYSOKO VZEDMULA HLADINU NAŠEHO KULTURNÍHO ŽIVOTA ANTIGONA Z PERA JEANA ANOUILHE. MNOHÉ HLASY ODPORU TENKRÁT HRU PROHLÁSILY ZA FAŠISTICKÝ JED. SNAD PROTO, ŽE JI CHÁPALY - VELMI MYLNĚ - JAKO PŘITAKÁNÍ KREONTOVŠTINĚ (V TEHDEJŠÍCH TERMÍNECH PETAINOVŠTINĚ, HÁCHOVŠTINĚ, TAKTICE PROTEKTORÁTNÍ VLÁDY APOD.). STANOVISKO TĚTO DOGMATICKÉ KRITIKY SE POZDĚJI STALO OFICIÁLNÍM NÁZOREM VLÁDNOUCÍ TRÍDY, ARGUMENTEM PRO ODMÍTÁNÍ ZKAŽENÉ ZÁPADNÍ KULTURY.

NA ZAČATKU ŠEDESÁTÝCH LET SE V NAŠICH DIVADLECH OBJEVILA NOVA TRANSKRIPCE ANTIGONSKÉHO TÉMATU: KARVAŠOVA ANTIGONA A TI DRUZÍ. TOTO DISKUSNÍ DRAMA Z KONCENTRAČNÍHO TÁBORA BYLO VŠAK SVOU KLASICKOU PŘEDLOHOU SPOJENO JEN VELMI VOLNĚ.

PŘIBLIŽNĚ VE STEJNÉ DOBĚ SE DO ČECH DOSTALA VERZE ZÁPADONĚMECKÉHO AUTORA CLAUSE HUBALKA S NÁZVEM HRDINOVĚ V TĚBÁCH NEBYDLÍ. ZA PRUHLEDNOU NEURČITOSTÍ ČASOVĚ A PROSTOROVĚ LOKALIZACE VIDÍME U HUBALKA PŘÍBĚH NĚMECKÉHO MĚSTEČKA, V NĚMŽ NA SKLONKU HITLEROVSKÉ VÁLKY DOŠLO K HROMADNĚ VRAŽDĚ ZAJATCŮ. DO PROSPERUJÍCÍ SPOKOJENOSTI UŽ DÁVNO MÍROVÉHO MĚSTEČKA ZASÁHNE NAHLE TVRDOHLAVÁ STAROSTOVA DČERKA, KTERÁ CHCE ZAPOMENUTÝ ZLOČIN ODČINIT VEŘEJNÝM PŘIZNÁNÍM A SOUDEM. JEJÍM PROTIVNÍKEM JE POČESTNÝ, KOREKTNÍ A VLASTNĚ ASI DEMOKRATICKÝ POLITIK, KTERÝ SE JENOM NEPĚKNĚ ZAPLETL S MINULÝM REŽIMEM. A CO JE DŮLEŽITÉ, TENTO MUŽ NENÍ SAM. ANTIGONA TAK BOJUJE S CELÝM MĚSTEM KREONTŮ, JEJICHŽ POČESTNOU EXISTENCI BY SVÝM ČINEM ZNÍČILA A JE ODSTRANĚNA NE ZA BEZMOCNÉHO PŘIHLÍŽENÍ OBCE, ALE NA JEJÍ NÁTĚK.

GLOWACKÉHO HRA, NA KTEROU JSTE DNES DO DIVADLA PŘIŠLI, TAK OBOHACUJE ŘADU ANTIGONOVSKÝCH TRANSKRIPCÍ O DALŠÍ ZAJÍMAVÝ OPUS. SVĚTOZNAMÝ POLSKÝ TEATROLOG JAN KOTT JI ZAŘADIL MEZI TŘI NEJLEPŠÍ POLSKÉ HRY POSLEDNÍCH LET. V POLSKU SE PO JEJÍM UVEDENÍ OZVALY ODSUZUJÍCÍ HLASY TVRDÍCÍ, ŽE POSTAVOU EMIGRANTA BLEŠKY AUTOR ZNEVAŽUJE CELÝ POLSKÝ NÁROD. NAD TO SE OBJEVILA I TVRZENÍ O TOM, ŽE NIKOHO VE VÝCHODNÍ EVROPĚ NEBUDE ZAJÍMAT HRA O EMIGRANTECH BEZ DOMOVA. JAKOBY SNAD AUTOŘI TĚCHTO TVRZENÍ PŘESTALI VNÍMAT ZMĚNY, KTERÉ SE ZA POSLEDNÍ MĚSÍCE UDÁLY. STAČÍ SE JEN PODÍVAT NA NÁDRAŽÍ VĚTŠÍCH MĚST A UVĚDOMÍTE SI, ŽE GLOWACKÉHO ANTIGONA BY SE NEMUSELA ODEHRÁVAT PRÁVĚ V NEW YORKU, ALE TŘEBA VE VARŠAVĚ ČI PRAZE.

SVĚHO LEONA NEBO VARVARA V OSTROVSKÉHO BOUŘI, PROSTĚ, VŠECHNY PĚKNÉ ROLE JSEM MĚLA RÁDA.

**EXISTUJE NĚJÁKÁ ROLE, PO KTERÉ TOUŽÍTE?**

NE, NEMÁM NIC KONKRÉTNÍHO, CO BYCH CHTĚLA HRÁT. KAŽDÁ ROLE S SEBOU NĚCO NESE, KAŽDÁ JE PĚKNÁ. CO MNE ZAJÍMÁ, TO JE PRÁCE S DOBRÝM REŽISÉREM. JÁ JSEM NA NĚ MĚLA ŠTĚSTÍ, AŽ UŽ TO BYL PETER GÁBOR NEBO JANUSZ KLIMSZA A VĚŘÍM, ŽE V DIVADLE PETRA BEZRUČE TAKY TAKOVÉHO NAJDU.

**JAK SE VÁM LÍBÍ ANTIGONA V NEW YORKU?**

TEXT JE OPAVDU NÁDHERNÝ, JEDNOTLIVÉ POSTAVY JSOU VELMI PRECIZNĚ NAPSÁNY, MOC SE MI TO LÍBÍ. VĚŘÍM, ŽE I INSCENACE, KTEROU CHYSTÁME, BUDE PRO DIVÁKY ZAJÍMAVÁ.

**MÁTE K ROLI ANITY NĚJÁKÝ BLIŽŠÍ VZTAH?**

NO, JISTĚ, JÁ SE STRAŠNĚ RÁDA PROCHÁZÍM PARKEM A BEZDOMOVCE MÁM KAŽDÉ RÁNO U NÁS NA DVORKU. MÁM JE RÁDA, JEN MĚ NA NICH ŠTVE, ŽE SI S NIMI ČLOVĚK NEPOKECÁ, ONI SE TOTIŽ ODMÍTÁJÍ S KÝMKOLIV BAVIT. ALE TEĎ VÁŽNĚ, NĚKDY, KDYŽ JE TAK POZORUJU, TAK SE PŘISTIHNU, JAK PŘEMÝŠLÍM O TOM, CO JE DOVEDLO AŽ SEM, JAKÝ BYL VLASTNĚ JEJICH OSUD A JESTLI NĚCO PODOBNÉHO NEMŮŽE POTKAT KOHOKOLI Z NÁS, TŘEBA I MNE.

KOSTÝMY VYROBILA FIRMA MADO - VEDOUcí MARIE DOPITOVÁ  
 SCÉNU VYROBILA FIRMA PROTO - VEDOUcí PAVEL LABOŇ  
 JEVIŠTNÍ MISTR - JAN BARTÁK  
 MISTR OSVĚTLENÍ - JIŘÍ KOS  
 MISTR ZVUKU - PAVEL GIERTL  
 VLÁSENKY - JARMILA OBORÁKOVÁ  
 GARDEROBA - DANA SLADKÁ, JANA LHOTSKÁ  
 REKVIZITY - SYLVIE KAMÍNKOVÁ, ŽOFIA MATĚJKOVÁ

 **TEPLOTECHNA OSTRAVA**  
 AKCIOVÁ SPOLEČNOST  
 PSC 716 12, OSTRAVA 2 ŠENOVSKÁ 101

- ŽÁRUVZDORNÉ VYZDÍVKY VŠECH DRUHŮ PRUMYSLOVÝCH PEČÍ A KOTLŮ
- STAVBY KOMÍNU A VĚŽOVÝCH VODOJEMŮ
- VÝSTAVBA KOKSÁRENSKÝCH BATERÍ
- ZPRACOVÁNÍ PROJEKTŮ-PORADENSKÁ SLUŽBA

TELEFON 6232146 TELEFAX 6232070

ČASOPIS PRO KULTURU,  
 PROGRAM A REKLAMU

**TRIVMF**

100.000 VÝTIŠKŮ ZDARMA DO OSTRAVSKÝCH DOMÁCNOSTÍ

**MKS**

MORAVSKÁ KREDITNÍ SPOLEČNOST

**PŘEDPRODEJ VSTUPENEK:**

**DIVADLO PETRA BEZRUČE**

70200 OSTRAVA  
 tř. 28. října 120  
 TEL./FAX: 069/23 25 21, 23 24 36

**FAVORIT**  
 CESTOVNÍ KANCELÁŘ  
 NÁDRAŽNÍ 33, OSTRAVA 1, 702 00  
 TEL.: 069/232814, 236989  
 FAX: 069/236822

PROGRAM VYDALO DIVADLO PETRA BEZRUČE,  
 REDITEL DIVADLA: OTAKAR PRAJZNER,  
 PROGRAM PŘIPRAVIL: JIŘÍ JANKŮ, VYTVARNE  
 REŽENÍ PROGRAMU: MARTA ROSZKOPFOVÁ,  
 VEŠKERÁ PRÁVA K PROVOZOVÁNÍ TOHOTO DÍLA  
 ZASTUPUJE DILIA PRAHA - CENA PROGRAMU 5 Kč